Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5450 — 1903 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 29 · 11 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1904 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 22 ՇԷՎՎԱԼ 1321 — Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5450

در علیه غلطه ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ Փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դրս
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդագ կը վճարէրի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՏԵԼՈՒԹԻՒՆ ԹԻ ՊԱՐԶ ՏԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

Այս օրերս պատմեմ ձեռքս ինկաւ աշխարհագրութեան դասագիրք մը, ֆրանսերէն լրիւնուած F. T. D. ի կողմէ, տպուած Լիոն 1899, որ կը դասախօսուի արեւելքի ֆրանսական վարժարաններու մէջ եւ արդէն յաւուրց անոնց համար պատրաստուած է ու վրան ալ դրուած à l'usage des écoles françaisesde l'Orient։

Աւելորդ է ըսել թէ կրօնական այն միաբանութեանց մէկին գործն է աս, որ Արեւելքի մէջ վարժարաններ ունին։ Ասանցմէ կարեւոր թիւ մըն ալ կը գտնուի մայրաքաղաքիս այլ եւ այլ թաղերը, որոնց ամէնուն մէջ բաղմաթիւ հայ աշակերտներ կան զրեթէ միշտ։

Կրօնական այդ մաբանութիւնները միայն այս աշխարհագրութեան դասագիրքը չէ որ հրատարակած են գործածելու համար գլխաւորաբար իրենց վարժարաններուն մէջ եւ ի հարկին նաեւ ծանծաղելու։ Այլ ուսմանց եւ գիտութեանց բոլոր ճիւղերուն համար զատ զատ դասագիրքեր տպագրած են, զոր իրենց ազգած գինով կը քշեն իրենց աշակերտներուն՝ պարտադրիչ կերպով։

Բայց այդ ամէնը իրենց գիտնալիք բանն է, ինչպէս նաեւ անոնց աշակերտներուն կամ ծնողքներուն, որ ստիպուած են գիրքերը սուղ սուղ գնել, մինչ դուրսէն աւելի լաւագոյններ կրնային ձեռք բերել, աւելի աղէկ եւ աւելի ժամն։ Ուստի այդ մասին ո եւ է բան ըսելու կամ դիտողութիւն ընելու իրաւունքը չենք տար մեզի։

Մեր նկատած կէտը մասնաւորաբար աշխարհագրութեանը վրայ բոլորովին ուրիշ բան է, եւ մասնաւորաբար մեզ, Հայերուս մեր կրօնքին ու եկեղեցիին կը վերաբերի, որոնց նուիրականութեան եւ սրբութեան դէմ սոսկալի ակնարկութիւն մը կը պարունակէ, զոր չենք գիտեր ի՞նչ անուանել։ կրօնական ատելութիւն թէ պարզ ագիտութիւն։ Ո՛րն ալ ըլլայ, պատիւ չբերեր Ֆրանսայի այդ կրօնականներուն, որոնք մեր մէջ կրթութիւն եւ լուսաւորութիւն տարածելու պաշտօնը ըստանձնած են ինքնակոչաբար, միեւնոյն բանը իրենց ընիկ երկրին մէջ ընելու, արտօնութենէ զրկուելով, ոչ առանց պատճառի։ Կը հակցուի ուրեմն թէ որչա՞փ իրաւունք ունին այդ արտօնութիւնը զբաղցողները եւ զիրենք մինչեւ անգամ իրենց երկրէն դուրս վռնտողները։ Երբ պատմենք թէ ո՛րն է անոնց յարձակումը մեր կրօնքին ու եկեղեցիին դէմ, ինքնին կը հակցուի թէ ո՛վ գիտէ ինչ՞ը չեն ըներ իրենց ընիկ երկրին գաղափարներուն, զգացումներուն եւ ըմբռնումներուն դէմ, եւ զիրենք վտարելու առիթ կուտան։

Աշխարհագրութեան այդ դասագրքին մէջ Թուրքերոյ ասպնջական երկրին վրայ խօսելու առիթի՝ Հայոց վրայ ալ տեղեկութիւններ տուած են, ինչ որ զանց չէին կրնար ընել։ Բայց թող որ Դրիգորեան կոչած են մեզ, մինչ իրաւունք չունին. այլ որ աւելի անուանելի ու անարդարանալի է, մեր եկեղեցիին ու դաւանութիւնին անուանած են Եւտիքական. հրչակին սխալ մը՝ արդիւնք կրօնական տեսութեան կամ պարզ ագիտութեան։

Եւ այդ դասագիրքը ձեռքը կուտան իրենց արեւելքցի աշակերտներուն առհասարակ, ինչպէս եւ հայ ազգ, որոնք միւսներու հետ խառն կը նստին եւ առնոց հետ միասին դաս կ'առնեն եւ կը սորվին կամ կը լսեն միւսներուն սորվիլը թէ Հայոց եկեղեցիի դաւանութիւնը եւտիքական է, այսինքն Եւտիքէս հերետիկոսին հետեւող է։ այն Եւտիքէսին, որուն մոլորութիւնը տաղտալիօրէն որակուած է մեր եկեղեցական Հայրերէն մեկէն, հետեւեալ կերպով։ « Որպէս ասաց ժանեն Եւտիքէս, թէ ոչ մարմին առ իսկապէս, այլ առ այօք անց ընդ կուսին, խաղողակին նմանապէս »։ Այն Եւտիքէսին՝ կը սենք՝ զոր մեր Եկեղեցին հանդիսաւորապէս կը դատապարտէ ի չարս Արիոսի, Մակեդոնի, Ապողինարի, Նեստորի եւ այլ հերետիկոսներու, եւ քահանայական կարգի ձեռնարկութեան ատեն յատկապէս իրը պայման կ'առաջարկէ նորընծային ուղղափառ հաւատքին ու դաւանութեան՝ հարցնելով։ « Նզովե՞ս զԱրիոս, զՆեստոր, զԵւտիքէս», եւն.։ Ընծայացուն այո՛ կը պատասխանէ։ « Նզովեալ նզովեմ,» եւ ժողովուրդն ալ դղրդոց բերնով կը ձայնակցի գոչելով. «Այո՛, այո՛, նզովեալ եղիցի »։

Ահա այս ծանր մոլորութեան հեղինակ յունազգի հերետիկոսին է որ ֆրանսացի յիշեալ կրօնականները մեր եկեղեցին հետեւող ցոյց կուտան անիրաւաբար, մոլեռանդաբար կամ ագիտաբար։ Եւ այդ բանը կ'ընեն ու կը սորվեցնեն մեր քթին տակ, մեր աչքին առջեւը, նոյն իսկ հայ աշակերտներու, եւ անոնց ներկայութեանը՝ ուրիշ ուսանողներու։

Բայց իրենց ընիկ երկրին մէջ ֆրանսացի աշակերտներու կրթութիւն տալու անարժան դատուած այդ ֆրանսացի անդրալեռնական կրօնականները իրօ՞ք չեն գիտեր թէ Հայ. Եկեղեցին Եւտիքական չէ, եւ կը դասապարտէ այդ հերետիկոսը ու իր հետեւողները, թէ գիտնալով հանդերձ այդպէս գրած են ձրի թշնամանք ու նախատինք մը ընելու համար մեր կրօնքին ու Եկեղեցիին։ Եթէ գիտնալով կ'ընեն, գիտակցորէն ու նպատակաւոր զրպարտիչներ են։ Իսկ եթէ իրողութիւնը չեն գիտեր եւ միամտաբար հաւատացած են ինչ որ վերագրած են մեր հաւատքին ու դաւանութեանը, ատիկա կը նշանակէ թէ լոսկալի ագէներ են իրենք, որ այսքան ժամանակ չէին կրցեր այսքան պարզ բան մը քննել եւ իմանալ թէ ի՞նչ է Հայ. Եկեղեցիին ճշմարիտ դաւանութիւնը։

Ու երբ այսքան պարզ բանի մը մէջ այսքան գիտակից կամ անգիտակից սխալ ու ագիտութիւն ցոյց կուտան, մարդ կը մտածէ ուրեմն թէ ո՛վ գիտէ դեռ ի՞նչ սոսկալի սխալներ խեղդիւրումներ եւ ալանդակութիւններ չեն ըներ եւ չեն սորվեցներ ուսանց ու դիտութեանց միւս ճիւղերուն մէջ եւ թէ, ի՞նչ գաղափար, զգի՞ ու նկարագիր է որ կը ներշնչեն իրենց աշակերտներուն, որոնց մէջ դժբաղդաբար Հայեր ալ կան։ Եւ դեռ կա՞յ զարմացող մը արդեօք, թէ ի՞նչօ՞ւ կը վռնտուին այս կրօնականները Ֆրանսայէն եւ կամ կ'արգիլուին հոն ուսուցման պաշտօն վարելէ։

ՅՈՒՍԱԿ։

ՆՄՈՅՇ ՄԸ

ՊԷՐՆԷԼԻԻ ՆՈՐ ԵՐԿԱՍԻՐՈՒԹԵՆԷՆ

Պ. Լնարիու Բէրնըկի, ամերիկացի միլիառատէրը, հանրածանո՛թ է ալ։ Բիկ սկաւտիացի եղող այս մարդը, իբր քառասուն տարի առաջ Ամերիկա դաղթեց։ Այն ատեն Բէրնըկիի գրպանները պարապ էին, ու անոր միակ դրամագլուխն էր Սկաւտիացիները յատկանշող գործունէութիւնը։ Այս մարդուն կենսագրութիւնը կարդացողը չի կրնար չհիանալ անոր վրայ. քառասուն տարի առաջ դրամազուրկ եղող մը քառասուն տարի յետոյ հարստութեան կողմէ գերազանցել Ռոչիլտները...։ Սակայն ո՛չ այնչափ ուշագրաւ է Բէրնըկիի հարստութիւնը, որչափ՝ անոր խնայողութիւնը, որուն շնորհիւ միայն կրցած է զլել անցնիլ աշխարհիս բոլոր հարուստները։ Այլուստ, Բէրնըկի ուրիշ միլիառատէրերէ— Ռոքֆէլլերներէ, Կուլտերէ, Մորկըններէ, Ռոչիլտներէ— կը բնորոշուի ո՛չ միայն վասն զի տիպար մը կը հանդիսանայ առեւտրական ու տեղաւելի հանդարտ շեշտով մը պատասխանեց.

— Իրաւունք ունիք, կոմսուհի. ձեր ներողութիւնը կը խնդրեմ... Բայց մեզ զբաղեցնող գործը շատ սերտ առնչութիւն ունի սրտիս հետ, եւ ինձի համար անկարելի է հանդարտօրէն խօսիլ անոր վրայ։

— Լ՚հ ուրեմն, այդ մասին չխօսինք ալ եւս, ըսաւ Մինա կեղծ զուարթութեամբ մը։ Օ՚հ, պատրաստ մը կատարենք ջերմանոցներուն մէջ. ծաղիկներուն տեսքը պիտի հանդարտեցնէ ձեզ... Թեւերնիդ ինձի տուէք...

Թէրասին վրայ ելան։ Արման, անտղաք, անոնց մեկնելը դիտեց։ Ձէր կրցած հաշտարար խօսք մը ուղղել քաղաքին։ Իր երբեմնի նախանձին բովանդակ ուժովը կ'ատէր զայն։ Բանի մը քայլ առաւ դէպի պատուհանը, կծկուած ճակտին վրայ պացուց ձեռքը, ցաւագին ուսերի հանդարտ շեշտով մը պատասխանեց։

— Բիկ մը մեծապէս փաղաքշեց մայրը, բայց մէկոց մը վերջը երիտասարդը լարեց։ «Կը փափաքէի տեսնել թէ օրիորդն ինչ կերպով պիտի աւէր այն սալոնը»։

Սկսնակի մը համար մեծ չի կայ վաճառատունն աւելուն մէջ՝ երբ հարկը պահանջէ։ Ես ինքս այդպիսի աւելածու մը եղած եմ, ու գուշակեցէք թէ այս պարագային մէջ որո՞նք էին իմ ընկերներս։ Տէվիտ Մաք Բուրկօ, հիմա Ալեքսանդր հովիտին երկաթուղիներուն անօրէն, Ռոպերթ Բիթքէրն, Բէնսիլվանիոյ երկաթուղիին անօրէն, ու Նիւ-Յորքի Պ. ընդհանուր դատախազ Մորլընտերթ roulement մը սահմանած էինք այս մասին, ու ամէն առաւ, մեզմեզմէ երկուքն աւելը ձեռք կ'առնէին. Երկու քուղէնները, իրենց թաքուն ոխակալութիւններէն գրգռուած, խօսակցութեան ստացած յեղակարծ ոգեւորումէն մղուած, իրարու դէմ ատքի կայնած էին, պատրաստ՝ զրդռում մը առաջ բերելու։ Մինա տեսաւ որ երկուքն ալ ժպտցնած էին իրենց զգացած զայրոյթէն։ Եթէ բառ մը խուսափէր բերներնուն, կատաղեալ խրուտ մը առաջ պիտի գար. ուստի միջամտելով հեղինակաւոր շեշտով մը.

— Երկուքդ ալ ինքզինքիդ կը մոռնաք եղկանօրէն, բաւ կոմսուհին պատգարիւն շեշտով։ Երբէ՞ն ի վեր ձեզի պէս անձեր իրարու հետ կը կռուին կնոջ մը առջեւ... Սիրելի Բօլս, աւելի յարգանքի վարժեցուցած էիք զիս, իսկ դուք Արման, ընդհանրապէս աւելի չափաւորութիւն ցոյց կու տաք...

Պառաւը յարգական խանարհութիւն մը ըրաւ աիկին տը Ֆոնթենէյի առջեւ եւ աւելի հանդարտ շեշտով մը պատասխանեց.

— Իրաւունք ունիք, կոմսուհի. ձեր ներողութիւնը կը խնդրեմ... Բայց մեզ զբաղեցնող գործը շատ սերտ առնչութիւն ունի սրտիս հետ, եւ ինձի համար անկարելի է հանդարտօրէն խօսիլ անոր վրայ։

— Լ՚հ ուրեմն, այդ մասին չխօսինք ալ եւս, ըսաւ Մինա կեղծ զուարթութեամբ մը։ Օ՚հ, պատրաստ մը կատարենք ջերմանոցներուն մէջ. ծաղիկներուն տեսքը պիտի հանդարտեցնէ ձեզ... Թեւերնիդ ինձի տուէք...

Թէրասին վրայ ելան։ Արման, անտղաք, անոնց մեկնելը դիտեց։ Ձէր կրցած հաշտարար խօսք մը ուղղել քաղաքին։ Իր երբեմնի նախանձին բովանդակ ուժովը կ'ատէր զայն։ Բանի մը քայլ առաւ դէպի պատուհանը, կծկուած ճակտին վրայ պացուց ձեռքը, ցաւագին հառաչ մը արձակեց, ու թիկնաթոռի մը մէջ իյնալով աչքերը գոցեց, բոլորովին մեկուսանալու համար իր վնասած արքութեան մէջ։ Քալ քալի, Մինա ու Բօլ կը յառաջանային թէրասին վրայէն։ Ջերմանոցներուն առջեւ կը գտնուէին, բայց չէին մտադրեր ներս մտնել։ Պարուակ մը անհրաժեշտ էր, Արմանին քովէն հեռանալու համար։ Հիմա որ առանձին կը գտնուէին երկուքն ալ, քիչ մը առաջ յուզուող հրատոյր խնդրին վրայ միայն կը խորհէին։

— Սիրելի քուղինս, քիչ մը առաջ խնդրեցիք ինէ Օր. Անարիմոնի վրայ չը խօսիլ բնաւ, յարեց Քրվան։ Ընդհանուկառակը կը կարծեմ որ աւելի ազատօրէն խօսելու համար հոս բերիք զիս։

— Թերեւս։

— Ձեմ կարծեր թէ մոռցած ըլլաք մանակցութեան այն բաժինը, զոր դուք ունեցաք իմ ձեռնարկած բանակցութիւններս մէջ։ Հետեւաբար իրաւունք ունիմ ձեզ հարցաքննելու... միայն հասկընալու համար թէ ձեր ըսածին պէս իրաւունք կը գտնուիք...

— Ի՞նչ օգուտ պիտի քաղէք ատկէ...

— Բայց ապահով ըլլալու համար թէ ինձի հետ խաղ չեն խաղցած եւ թէ տակաւին վրաս չեն խնդար։

— Ի՞նչ կը կասկածիք ինչ։

— Կը կասկածիմ թէ կախարդէ Լիւսի չարաչար գործածած էր ձեր ապնջականութիւնը, եւ թէ այդ բանը նշմարելնուդ պէս, արտաքսեցիք զայն, առանց գայթակղութիւն հանելու։

— Կը սխալիք, գոչեց կոմսուհին ուժգնօրէն։ Կը սիրեմ Լիւսին, եւ աչխարհս ամէնէն պարկեշտ աղջիկը կը նկատեմ...

— Այն ատեն ինչ՞ու ձեր տունը չի դառնար։ Մտիկ ըրէք, կոմսուհի, այն կէտին հասած ենք, ուր պէտք է անկեղծ գործ կը յիշեմ որ Տէվիտ ա՛յնպէս կը հպարտանար իր ձերմակ, դեղեցիկ կշտապանակով, որ յատկապէս մետաքսեայ հին թաշկինակ մը կը կապէր վրայէն։ Կը դիտէինք թէ բանազօսկի ձեւեր կ'ընէր աւած ատեն, ու իրաւունք ունէր, վասն զի մեզմէ ո՛չ մէկը մետաքսեայ թաշկինակ կը գործածէր։

Ենթադրենք թէ ամէնքդ ալ մէկ մէկ պաշտօն ստացած էք ու յառաջանալու ձգտում ունիք։ Այս պարագային մէջ, ձեզի տալիք խորհուրդս սա է. «Համեմատաբար աւելի բարձր նպատակէտներու հետամուտ եղէք։» Մէկ կուտ անգամ չպիտի ասի ա՛յն երիտասարդին, որ կարեւոր վաճառատան մը պետը չի տեսներ ինքզինքը արդէն։ Մէկ վայրկեան իսկ հրապո՛յր մի զգաք առաջին գրագրի, օգնական-վարպետի կամ ընդհանուր վարիչի հեռապատկերէն, ա՛ռ եւ գործառնութեան մէջ, որչափ ալ կարեւոր ըլլայ ան։ Դեռագան եղէք ձեր անուրջներուն մէջ։ Ձեր ըղձանքը թող ըլլայ այդ ատիճանին հասնիլ անարատ հաղաւոյ մը. մի ունենաք ասկէ տարբեր ո եւ է ըղձանք, որ կարենայ թերթափել ձեր ուշադրութիւնը։ Բացառութիւն է, երբ վաճառատան հիմնադիրներուն կարգը դասուիք, կամ, նոյն իսկ անկէ առաջ —զոր օրինակ, երկու կամ երեք յառաջացումներէ յետոյ— շատ գովելի ըղձանքն ունենաք կիներուն ամէնէն սիրունին հետ ընկերակցելու, ըստ օրում սա այնպիսի ընկերակցութիւն մըն է՝ որա չի զորեր ընկերութիւններու մասին ամերիկեան նորահաստատ օրէնքը, եւ որուն մէջ, յանձնառութիւնները սահմանափակ չեն երեր։

. . . Դրծնական մաքի տէր երիտասարդներուն յառաջացումին համար պահանջուած յատկութիւններուն գալով, նպատակայարմար է յիշել Ճօրճ Լիբիթի հետագայ կորովալից խօսքը. «Զեղի պիտի ըսեմ թէ ի՞նչպէս յաջողեցայ ես։ Բաց պահեցի ականջներս ու աչքերս, ու իմ սեպհական շահս համարեցի իմ տիրոջս շահը»։ Ցառաջանալ ուզողին համար, ամենալաւ պայմանն է ուշադրութիւն հրաւիրել իր անձին վրայ։ Պարտի ոչ-սովորական բան մը ընել, մանաւանդ, չպարտի կապուիլ իր պարտականութիւններուն անձուկ ու ճիշդ սահմաններուն։ Պարտի խորհուրդ տալ, խնայողութիւններ ընել, իր տիրոջ մատուցանել որ եւ է ծառայութիւն մը՝ զոր մատուցած չըլլալուն համար ա՛յ մէկը կարենայ մեղադրել զինքը։ Երբ այսպէս հրաւիրէ իր անմիջական վերադասին ուշադրութիւնը, նոյն իսկ եթէ այս վիրջինը գործաւորապետ մը եղած ըլլայ, մեծ նախաքայլն առնուած է, քանզի այդ գերադասին կախում ունի անոր յառաջացումը։ Իսկ բարձրութիւնը՝ ուրկէ վեր պիտի մագլցի, իր անձէն կախում ունի։

Ցաճախ, մարդիկ կը տրտնջան թէ բնաւ առիթ չեն ունենար իրենց հնարագիտութիւնը ցոյց տալու, կամ թէ երբ ցոյց կուտան զայն, չի գնահատուիր։ Այս տրտունջը շատ իրաւացի չէ։ Անձնական շահը կը հարկադրէ անմիջական վերադասը, որ իրմէ վար ամենէն աւելի բարձր պաշտօնը տայ այն մարդուն՝ որ կրնայ ամէնէն աւելի լաւ վարել, քանզի դրծաւորապետն պատասխանատու է իր շրջանակին մէջ արդիւնաւորուած աշխատութիւնը։ Դիտելի է որ համբաւ ու հարստութիւն չտնող գործնական մարդոցմէ շատերը զանազան կը պարտին իրենց ըրած բարեգործութիւններուն յարած ըլլալուն։ Դրծնական մարդիկ՝ իրենց մասնագիտութեան մէջ՝ հեշտաբար կ'իրականացնեն ինչ ինչ յառաջդիմութիւններ, վասն զի լիակատար ծանօթութիւն մը ունին լուծելի խնդիրներու մասին։ Այս կերպով իրականացած է ամերիկեան կարեւոր բարեգործութիւնն մեծ մասը։ Ցառաջդիմութիւն մը իրականացնող մարդը պարտի միշտ ջանալ, որ յաւէտ շահ մը առաջ բերէ գործատուին համար։ Դիւրաւոր է գործատուին մէջ՝ քան թէ վարձքի յաւելում ստանալ։ Նոյն իսկ ա՛յն պարագային մէջ՝ ուր այդ միջոցին չատ բարգաւաճ չըլլայ գործատուութիւնը, եթէ հնարամիտ է, այն համոզումը կ'ունենայ թէ կարող է բարգաւաճ վիճակի մը վերածել զայն, եւ իրօք, կարող է ընել այդ բանը։ Դործերը, ի՛նչ տեսակ ալ որ ըլլան, ունին իրենց բարձր ու ցած կողմերը։ Կայուն եւ բանուկ վիճակները կը յաջողէն իրարու։ Տարի մը մեծաքանակ շահեր կ'արտադրեն, մինչդեռ մէկէ աւելի տարիներ քիչ շահ կ'արտադրեն կամ ընաւ չեն արտադրեր։ Դործերու ոլորտին մէկ օրէնքն է աս, որուն պատճառները մանրամասնօրէն բացատրելու աղը չէ հոս։ Հետեւաբար գործնական ու ճարտարի երիտասարդը չպարտի մեծ կարեւորութիւն մը ընծայել դրծերու մէկ ճիւղին ընտրութեան։ Ամէն գործ —բաւական է որ պատշաճ ուղղութիւն մը տրուի անոր— չտալուէ կ'ըլլայ օրշ ժամանակաշրջանի մը մէջ։

Սամսոն (Շար.) Թարգմ. Ա.Ն.Թ.

ՎՇՏԱՀԱՐ ԱՂՋԻԿը

(ՊՄԱՑԲ)

Իր պղտո՛ր մեղուշ աչքերուն ծփանքէն կը հասկնայի թէ, վիշտ մը ունէր ինք, երբ համբէն կ'անցնէինք. կը կարծէի թէ խեղդուկ հառաչանքներ էին անոնք, որ հոգիս անօրինակ խռովքներով կը պաշարէին։ Այն ատեն պէտքը կ'ըզգայի իրենին պէս խռովատանջ սիրտ մը, օրուն մէջ պիտի հալէին իմ ալ վիշտերս։ Սարսռուն գլուխս պիտի ձգէի իր ծունկերուն վրայ խօլաբար, նուազկոտ աչքերս երազոլորէն յառած հեռուն հորիզոններուն. սիրոյ ցաւս պիտի լայի իրեն հետ։ Վրդոված մտածումներս պիտի զեղուի իր առջեւ։ Վերադարձիս, ժանեկազարդ բարձիկներուն վրայ գըլուխս հանդչեցուցած, կուլայի, կուլայի իրեն համար. աղապատանքի ղդացումը, որ օրէ օր կը հրդեհուէր ներսս իր ցաւի մասին, կ'ուզէի արտայայտել, բայց կը մարէին յանկարծ, ու չէի կրնար ըսել... Լիպպէն կ'ըմբռնէի թէ, իր սիրոյ առապանքի երդին ոչ ոք ունէր ունկնդիր։ Հեծող նուագ մըն էր սիրտը, թախծոտ դաշնութիւններով հեւացող։ Սիրտ մըն էր իրենը, պէտք էր ուրեմն մտիկ ընել այդ հեծեծող նուագին, մօտենալ իր մատաղ կուրծքին, որուն տակ առառապանքով ուլցուն դառնութիւնները կը չուրջպարէին։

Սակայն չէի կրնար չեչտ նայիլ իր աչքերուն խորը, անքթիթ. հոն անհուն փոթորիկները կը տեսնէի պառկած յուլորէն. կը վախնայի ես այդ խորունկ խռովքէն. իր հատնիլը կըզգայի ու նորէն չէի կրնար արտայայտել իմ սիրտս խորունկէն ղդացած աղապատանքի ձայնը, բայց վերջ մը դնել հարկ էր դեղեւումներուս. կուելի էր կրնայի մեղմել իր սիրոյ ցաւը, մխիթարողի ուռուցիկ խօսքերով։

Բռնադատեցի զինքը ըսելու ինչ վիշտ որ ունէր, քաշեցի իր ժամգունած վիտ մարմինը ծունկիս վրայ։ Իմ գրգռանքէս սխորժեցաւ ինք, փսփսյանքմն էր ասիկա, իր սխալաւոր հոգին։ Չէ՛ գիտեր թէ խռոված հոգիները ո՞րքան հրճուանք կը ղդան փսփսյաւուններէն, որոնք ուղղակի իրենց հանդչեալ կը ասածուի անկեղծօրէն։ ան տեսակ մը սպեղանի կը դառնայ իրենց անափոփ ցաւին։

Պահ մը լուռ մնաց, չկրնալով ամբողջապէս դուրս թափել իր սրտին դառնութիւնները։ Մարած ժպտ մը փոթփոթեցաւ դէմքին վրայ, տարտամ ու ցաւոտ կարմրութիւններու մէջ։ Ու այն ատեն ղդացի թէ ենթադրածէս արքա՛ն աւելի խռովքոտ էր իր հոգին, որքա՛ն ղդայնի՛կ հոգի մը ունէր ինք. ու ըմբռնեցի լիապէս իր հառնումին քանակը։ Գլուխը նորէն ակամայ ինկաւ ծունկիս վրայ, ցոյց չտալու համար արցունքոտ աչքերը կարմրած։ Ու ան սկսաւ իր խոստովանութիւնները։

«Այս ցաւիս նկատմամբ ինձի եղած հարցումներուն պատասխանած չեմ, սրբոտիս յուզումներուն ու տարօրինակ զբրդռումներուն նոր ցնցում մը չտալու համար. համակ ղդայնութեան ջիղերս կը գրգռուին։ Երբ ատոր վրայ կը մտածեմ, թաղել կ'ուզեմ իմ թախծութիւններուս համերգութիւնը. որ սրտինս է, ու չեմ կրնար։ Առաջին անգամն է որ այդ քօղը պատռելու փափաքը կ'ունենամ։ Անհնարելի է ինքն իր մէջ զգալ չարունակ հատնում մը որ, գերեզմանին սարսռուն յուշերը կը ցնչէ։ Բայց ինչ ընեմ. ո՛վ կը լսէ ձայնս։ Կեանքը իր անդրպայոյծ ծաղիկները բացաւ իմ առջեւս, իմ համակ ղդայնութիւններս առառապանքի մէջ թաթխելով. գիտես թէ ի՞նչ ղրկանքներով ոլորացայ սիրոյս ծաղիկին, որուն սէրը աւերակի մը պէս կը բարձրանար հոգիիս մէջ, տալով ինծի սրբացումի այն օծութիւնը որ երկինքէն կուգայ։ Սիրոյ այդ երազները քաջալերել սկսան հետզհետէ, որովհետեւ կը տեսնեմ թէ բոլոր ընկերներս ամաւնացան, կը յարգուին, կը սիրուին. իրենց տան պարագաներէն, մինչդեռ իմիններս ատելութիւնով է որ կը նային նոյնիսկ անուանս։ Եթէ կարելի ըլլար պիտի փնտռնէին իս, իսկոյն համար սիրական, որ այնքան նախատինքներէ ետք հանդիս ձեռք անցուցի։

«Զապէլը կը ճանչնա՞ս. չես գիտեր թէ որքան կը նախանձի իրեն. մեր կարգին է՛ն ազնիւը. էն աղտոտը ու ազէտը, այսօր ան, մասնաւոր աշխարհին մէջ, իր ամուսնին ու ծնողքին սէրը կը վայելէ ամէն օր. կը փայփայեն զինքը, վայրի ծաղիկ մը կ'երեւնայ ան աչքիս, երբ կը յիշեմ իր անցած կեանքին բոլո՞ր ազատութիւնները։ Ժամեակներու, բնեկներու մէջ կը խեղդէին զինքը. մինչդեռ ես, որ ամէն տեղ այնքան յարգուած էի, կը խեղդուիմ վիշտերուս մէջ. ինչո՞ւ կուտայի՝ եթէ ես ալ օր մը իրեն պէս ըլլայի, յարգուած, պաշտուած։ Ասոնց վրայ մտածելով հոգիս անձի՛ր տառապանքի մը կը փոթթուի։ Ի՞նչ անողոք, ու ինչ չա՞ր են սակայն մարդիկ։ Պաղ վերաբերումը սիրտս կը խածնէ, անտարբե՞ր, իբրեւ թէ հէնց մը ըլլայի ես, մեր մը քսած ըլլայի իրենց ճակտին յատիւեւօրէն։ Չեմ կրնար մտքիս մէջ հաշտցնել թէ անոնց աչքին ինչո՞ւ առեւլիօրէն կը ցցուի մեր միութիւնը. ի՞նչ անհրապոյր բան մը կայ անոր մէջ չեմ կրնար տեսնել...

«Ու կուլայի անոր սէրը կորսնցուցած ըլլալուս, վասն զի իր ծնողքը կը բանադատէին իր սիրոյ. բայց օր մը, երբ ամենէկ օր իմ սէրս ինծի եկաւ, ոստոստուն չգեղ թիթեռնիկի մը պէս... առանց սակայն ծնողքին հաւանութեան. այն օրէն կը սկսին իմ ղդայնութեանս անօրինակ դողդոջումները։ Ցանկացէ՛ք խստութիւններով ջանացին իս համոզել, երբ յուսահատեցան իրենց զաւակը համոզելէ. մերժեցի. ու չարութեան բողոքումը եղաւ իրենց սիւռին տակ այդ մերժումս։ Ամ չեմ կրնար հասկնալ բոլոր ղդայնութիւններս կուրցնող այս տառապանքս։ Միշտ նախատուիլ տխմարներու բերնով, որոնք կ'աղաղակեն, բարոյականութիւններ կը քարոզեն, սիրտս կը հատի, ու ապրելու վարանքը կ'առնէ իս. կուլա՛մ, կուլա՛մ տառապագին. ամէն վայրկեան այլոյ հեկեկանքն է որ դուրս կը խուժէ կոկորդէս, ու ես չեմ կրնար դիմանալ ներքի ցաւերուս. անհանդուրժելի է ա՛ս։ Երբ ուն կուգայ, գոլի մը պէս արցունքներս կը սրեմ. չիմանա՛յ թող՝ կը խորհիմ։ Բայց ա՜խ որքան դժուար է եղեր կեղծիքի շղարը անջընել դէմքին ու աչքերուն. կը հասկնայ, ու երբեմն ցաւագին անձկութիւններու մատնուած կը խորհիմ թէ ինչպէս ես մեր միջեւ ըստուածները գաղտնի պիտի մնան։ Բայց արդէն իսկ բաւական բան դիտեմ, հետեւաբար իրաւունք ունիմ ճշմարտութիւնը ամբողջովին լսելու... Օր. Անտրիմանի լեղակարծօրէն ձենէ բաժնուելուն մէջ ծանրակշիռ պատճառ մը կայ... Բրչ մը առաջ հաւատացեցիք թէ կը սիրեցիք ու կը յարգէիք զայն, առ պատճառով որ մեղադրուելիք բան մը չունի։ Այն ատեն որո՞ւնն է յանցանքը։ Տրամաբանօրէն կա՛մ դուք եւ կամ ձեր ամուսինն է յանցաւորը։ Անհաւանական է որ դուք ըլլաք... Այն ատեն կը մնայ...

Այս եզրակացութեան վրայ, որ կամաւորին բոլոր ցաւերը կը հրահրէր, շուղեր ցոյցեցին իր աչքերէն։ Պառաւին թեւը ձգեց եւ ձեռքը վեր առնելով, լռութիւն հրամայելու համար, ըսաւ.

— Բո՛լ։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (108)

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐը

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ժ.

— Թերեւս ատիկա միջոց մը ըլլայ ուղղամիտ եւ անկեղծ բացատրութիւններ լսելու։

— Ուղղամիտ եւ անկե՞ղծ, գոչեց կոմսը բուռն շարժումով մը։

— Այո՛, ըսաւ Քրվան ատքի ելլելով, իր խօսքերը աւելի ուժգնօրէն հաստատելու համար։

հի, կը խորհի, մտածմունքի ծփանքէն պղտորած։ Ատիկա իմ պատասխանս է, հոգիի գաղտնիներ են այդ սեւ մտածումները, ու հոգիս կը ցաւի տեսնելով զինքը օրէ օր նիհար ու վատուժ։

Չգիտեմ թէ ինչպէս առաջին առիթով իրեն կապուած ըլլալս դղրդի. երանի թէ մանչցած չըլլայի զինքը։ Անցեալ սիրոյ յիշատակներու ու ներկայ տառապանքներու բեռին տակ, կարծես կը մթնէ լուրջս ու սիրաս խռովքներու լուռ բեռին տակ կը հեծէ. յուշումներ կը պատեն սիրտս մէջ անօրինակ դալկութիւնով, սիրտս կը բզքտուի ասոնցմով օրն ի բուն, ու կը վիթխարանայ վիշաս։ երեսին կը զգամ թէ հոգիս տակաւ է ու մարմինս նիհար, այդ անիմաստ չարլատանքին չենդուրսելու ատենն։ այն ատեն է որ ամէն բանի դէմ ըմբոստացում մը կը փոթորեմ։ Չեմ գիտեր թէ կեանքէ ա։ Ան, կը տարակուսիմ»

Զկրցայ այլ եւս իրեն մտիկ ընել, ու ատելութիւնով մտածեցի այն ծնողքներուն, որոնք քմայքը ունեցած են խամրելու երիտասարդ սրտերը՝ բռնի ամուսնութիւններու խարանին տակ, ու փախայ, փախայ չտեսնելու համար իր արիւնարցուքները, հրդեհանքը սիրտին որ օրէ օր չեշտուած հանգամանք մը կ'առնէր։ Օրեր եաքը իր ցնորումին լուրը տուին ինձի բարեկամները... Շատ օրեր եաքը անկամ մը ալ տեսայ գետափը, նստած մտածկո՛տ, խորհեցայ թէ ան եկած ըլլալու էր՝ քիչ մը զովացնելու համար իր այրող ճակատը, որուն տակ այնքան բուռն փոթորկումները չուրջպար մը կը յօրինէին անհանգիստ։ Դալկանա՛ր ու մեղամաղձիկ աղջկան դէմքին նայելով, կը զգայի թէ աչքերս կը խոնաւային տակաւ. իր դալկոտ, դողդոջուն կերպարանքը, որուն կեանքն է որ կը ժպտի, շատ յոյզեր կը ցանէին վրաս։ Դիմագիծները կծկուած էին, ու կմախացած էր մարմինը, իբր թէ զգայութիւններուն տենդէն լափուած ըլլար ինքը. հոգիացած, կոծող վիշտերը ալեւոր ալեւորակ դարձուցած էին իր սիրտը, որուն տակ կեանքն է որ կը հատնի ամէն վայրկեան, վերջալուսի մը հանգոյն որ արեւմուտքի տակն իր ճամանչոտ բոցերը կը ժողվէ...։

Ամասիա Ց. Վ. Ա.

Արտաքին Լուրեր

ՆՈՅԵՄԲԵՐԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ռուսիա եւ Ճապոն.— Ճապոնցիներ Փորէայի մէջ.— Դեմ առ դեմ.— Բեդերապուրգի մէջ.— Մ. Նահանգներ.— Անգլիա եւ Ճապոն.— Միջազգային իրաւարարութիւն.— Զանազան լուրեր։

Լոնտոն, 5 յունիս.— Էքսչեմ Թէլեգրաֆ գործակալութիւնը գիւղերը սա հետեւեալը հաղորդեց Բարիզէն.— «Ֆրանսայի կառավարութիւնը տեղեկութիւն առած է թէ Ճապոն, չարթը վերջանալէ առաջ, գրաւած Լիպակ ըլլայ Ֆուզանը, Մազանֆան եւ Զէմուլբան, նաեւ թէ Զէմուլբոյէն ետքն ալ Սէուլը պիտի դրաւէ զինուորական կերպով։»

Բեդերապուրգ.— Վլատիվոսթոքէն եւ Մուքտէնէն առնուած լուրերու նայելով, Քորէայի մէջ Ճապոնցիներու եւ Քորէացիներու միջեւ պատնէշ կռիւներուն հետեւանքով հրանանձիգներու Շրջ զօրագունդը ամբողջութեամբ Քորէա զրկուած է ռուսական չափերը պաշտպանելու համար։ Զինուորական կառավարմերը առանց ընդմիջումի կ'ուղարկեն, սակայն մեծամեծ լապաղումներ կը կրեն։ Ուղեւորներու կառավարմերն ալ չատ ուշ կը մնան։

Զէ-Ֆու.— Ուրիշ հազար Ճապոնցիներ պարտաստ են Մանչուրիա ցամաք ելլելու համար։ Այդ պարագան պատերազմի մը նշանը կը համարուի։ Խաղախներու զօրագունդ մը Բորթ-Արթուր կը սպասուի. նաեւ պանտոնի զինուորներ Պլակովէսչենսքէն չորդնաւ կը նստին՝ Զիֆիֆոր երթալու համար։

— Մանչուրիա գտնուող ռուսական զինուորներուն դիրքերը պիտի փոխուին, բայց այդ յարմարումներ գաղտնի կը պահուին։ Բորթ-Արթուրի մէջ ռազմամթերքներ կը մթերուին. ամէն կողմ զինուորական հետագրական թելեր հաստատուած են։ Նաւային ու զինուորական իշխանութիւնները մեծ հսկողութիւն կը կատարեն։

Թոքիո.— Վլատիվոսթոքէն կը հեռագրեն թէ այն նաւանանգիստը գտնուող ռուսական նաւաթաժինը կը պատրաստուի ճամբայ ելլելու. ուրիշ հեռագիր մը ալ կ'ըսէ թէ փոքր զօրախումբ մը տանող ռուսական յածաւորակ մը Բորթ-Արթուրէն ճամբայ ելած է։ Թէեւ յայտնի չէ որ ո՛ւր կ'երթայ, սակայն կը կարծուի թէ Զէմուլբո կ'ուղղուի։

— Զորոյց կայ թէ երեք հարիւր սպաներէ ու զինուորներէ վաշտ մը պիտի կազմուի Նաքանոյի մէջ երկաթուղիի զորագունդերէն։ Այդ վաշտը հրաման պիտի ստանայ Քորէա երթալու համար։

— Ճապոնի կայսր մէկ հրամանագիրը կը ծանուցանէ թէ Բորէա բնակող այն Ճապոնցիները որոնք զինուորական ծառայութեան տարիքին մէջ են, կրնան կանոնական քննութեան ենթարկուիլ Սէուլի, Ֆու-Սանի եւ Կէն-Սանի զինուորական կայաններուն մէջ։

— Ճապոնական լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Ռուսիա զինուոր ցամաք հաներ է Մոքդոյի մէջ, բայց լեռոյ այդ յուրը հերքուեցաւ։

Բեդերապուրգ.— Հոս յարմաւն գրագրութիւն մը կը տիրէ Ճապոնի ընթացքին հետեւանքով։ Զորոյց կայ թէ Ճապոնցիները ամէն կերպով պատրաստուած են Մանչուրիոյ գրաւելու համար, որուն լուրը քիչ ատենէն պիտի հաղորդուի։ Այդ պարագային հետեւանքով կայութիւնը բուլորովին սուր հանգամանք մը պիտի ընտանայ, վասն զի Ալեքսիէվ ծովակալը լիազօր իշխանութիւն ունի վճռողական կերպով գործելու, երբ գրգռութիւն մը տեղի ունենայ։ Բնաւ թաղ պիտի չտրուի որ Ճապոն զրաւէ Մազանֆան, վասն զի այդ նաւահանգիստը ռազմագիտական կէտ մըն է՝ ռուսական ամրցներու մէջ տեղը։ Ներկայ տագնապին մէջ կարելի իրողութիւն մըն է պատերազմական նաւխարար Թաւրքաթքին զօրավարին Բեդերպուրգ գտնուիլը, վասն զի զօրավարը Մայրագոյն Արեւելքի պիտի ուղեւորի, եթէ պատերազմ ծագի։ Եթէ Թըշնամութիւնները սկսին, անշուշտ պատերազմական նախարարը ընդհանուր հրամանատար պիտի կարգուի, վասն զի Ալեքսիէվ ծովակալը ուրիշ ընելիքներ ունի։ Ուրիշ չունկան պարագայ մըն ալ այն է թէ Մայրագոյն Արեւելքի գործերուն նախարար Պ. Պէղապրազով, պատերազմի կուսակցութեան պետը եւ Պ. Վիթթէ ու Լամտորֆի կոմսին այսինքն խաղաղութեան կուսակցութեան հակառակորդը, Քան կ'ուզեւորի։ Իր մտերիմները կ'ըսեն թէ Պ. Պէղապրազով հիւանդ է, բայց խաղաղութեան կուսակիցները բարեգուշակ կը համարին անոր մեկնումը։ Կ'ըսուի թէ պատերազմական նախարարը կ'օգնէ որ հաշտարար գործողութիւն մը կատարուի։ Բայց պատերազմի կուսակից պիտի ըլլայ, եթէ Ռուսիոյ առաջարկութիւնները անմիջապէս չընդունուին։

— Բարձր դիրք ունեցող ռուս զօրավար մը, որ Նիքոլա կայսր խորհրդականներէն է, ըսաւ.— «Ռուսիոյ եւ Ճապոնի միջեւ պատերազմի արգելք ըլլալիք պատճառ մը չկայ։ Կ'ուզամ այդ պատերազմին վրայ, վասն զի ծանր ձախողուած մը պիտի ըլլայ Ռուսիոյ համար, սակայն այնպես կը նկատեմ թէ արեւմուտքի մէջ պատերազմը աւելի մեծ վտանգ մը պիտի ըլլայ։» Զօրավարը չուսզեց բացատրութիւն մը տալ այդ վերջին պարերութեան վրայ, բայց կարելի է լուծել այդ հանելուկը պետական ուրիշ անձնաւորութեան մը այն յայտարարութեամբը թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը տեղեկութիւն ունի որ Ռուսիա եթէ Մայրագոյն Արեւելքի մէջ ըզբաղի, ուրիշ միջազգային խնդիրներ երեւան պիտի ելլեն։

Պերլին.— Բարթ-Արթուրէն ռուսական ռազբիւրէ կը հեռագրեն թէ Մոքդոյի անկարգութեանց առթիւ զորոյց կայ որ Ճապոնները կ'ուզեն չիմթութիւններ առաջ բերել Քորէայի մէջ, որպէս զի պատրուակ մը ունենան զինուոր զրկելու Զէմուլբոյ։

— Անգլիական յածաւորակ մը Զէմուլբո ժամանեց՝ վէրաւ երթալիք զինուորներով։

— Զինու մէջ փութով կը տարածուին հակառուս գաղափարները՝ կատարեալ յաջողութեամբ։ Հաւանաբար Ճապոնական նախաձեռնութեան արդիւնք են։

Բեդերապուրգ.— Ամերիկեան դեր-ծովակալ Իվընսի հրանգ տրուցաւ, որպէս զի անոր նաւաթաժնին չարժումները գաղտագիր մը չտան Ճապոնցիներուն թէ Մ. Նահանգները իրենց պիտի աջակցին։ Բեդերապուրգի մէջ չատ կը գնահատուի Ուաշինկթընի կառավարութեան ընթացքը, վասն զի այն հանգամանք կը տիրէ դիւանագիտական չրջանակներուն մէջ թէ Ճապոն եթէ չզբաղ որ աջակցութիւն մը կը վայելէ, պատերազմի պիտի չձեռնարկէ։ Ռուսիա բարեկամական զգացումներ միայն կը ցուցէ Մ. Նահանգներուն նկատմամբ, վասն զի անոր անկեղծ փափաքներէն մէկն է տեսնել որ Մ. Նահանգները իրենց առեւտրական յարաբերութիւնները զարգացնեն նոր Ռուսիոյ եւ Մայրագոյն Արեւելքի հետ։

Ուաշինկթըն.— Այսօր Պ. Ռուզվէլթի նախագահութեամբ գումարուած նախարարաց հանդիպարանի մէջ երկարօրէն քննուեցաւ Մայրագոյն Արեւելքի կացութիւնը։ Դուսարան արդիւնքին վրայ ոչ եւ զեկոյց չեղաւ։ Նախարարներն ալ անսովոր զգուշաւորութիւն մը ցոյց տուին։

— Վիխպոլտրկի հրամանատարը Զէմուլբոյէն կը հեռագրէ երեկուան թուականով թէ ինքն եւ Սէուլի ամերիկեան դեսպանը խորհրդակցութիւն մը կատարելով համոզում գոյացուցեր են թէ կացութիւնը ծանր է Բարէայի մայրաքաղաքին մէջ։ Հրամանատարը կը հեռագրէ թէ նաւային քառասուն զինուորներ զրկեր է եւ դեսպանատան պաշտպանութիւնը յատկացուած պահակներուն մնացած մասն ալ պատրաստ է ճամբայ ելլելու։

Լոնտոն.— Թայմզ կը ծանուցանէ թէ Ճապոնի կառավարութեան կողմէ վարձուած նաւային տասը սպաներ ու հարիւր զինուորներ, այսօր, Լոնտոնէն ճամբայ պիտի ելլեն դէպ ի Ճէնովա։ Կ'ըսուի թէ տասնը Ճէնովայէն Մայրագոյն Արեւելք տանելու պիտի օգնեն Ճապոնի կողմէ վերցուած գնուած երկու յածաւորակները։

— Միջազգային իրաւարարութեան ու խաղաղութեան Ընկերութեան անգլիական յանձնաժողովը դեկտ. 23ին նամակ մը ուղղած էր արտաքին գործոց նախարար Լամտորֆի կոմսին, խնդրելով որ Անգլիա, Լա Հէյի պայմանագրութեան Գ. յօդուածին արամադրութեանց համաձայն, իր բարեկամական աջակցութիւնը առաջարկէ Ռուսիոյ ու Ճապոնի, որպէս զի այդ երկու սէրութեանց միջեւ պատերազմը տեղի չունենայ։ Ցանձնաժողովը կը խնդրէր նաեւ որ Անգլիոյ նախարարները համախորհուրդ գործեն Ֆրանսայի կառավարութեան հետ։ Արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեց նոյն յանձնաժողովին, յայտարարելով որ ընտացած է այդ նամակը եւ թէ չնորհակալութիւն կը յայտնէ։

Թոքիո.— Ասահի լրագիրը ներկայ կացութեան վրայ խօսելով, կարծիքներ կը յայտնէ՝ Ֆրանսայի մասնակցութեանը համար եւ կ'ըսէ թէ Բէքինի ու Սէուլի մէջ Ֆրանսայի ներկայացուցիչներ, ուն ընթացքին նայելով, որոշած կ'երեւան ծառայել ռուսական չահերուն։ Ճապոնի թերթը կը յարէ թէ Ճապոն բնաւ չի յուզուիր այդ մեկնաբանութիւններէն եւ երբ պատերազմ ծագի, պատասխանատուութիւնը Ռուսիոյ եւ Ֆրանսայի վրայ պիտի մնայ։

Լոնտոն.— Հոս մեծ կարեւորութիւն կուտան գիւղերը ստացուած երկու հեռագիրներու։ Թոքիոյէն ու Բեդերապուրգէն, ծանուցանող թէ Ռուսիա զօրագունդ մը պիտի ղրկէ Քորէա՝ իր չահերը պաշտպանելու համար։ Այդ լուրին համար Թայմզ կ'ըսէ. «Ռուսիա կ'ուզէ փութացնել կռիւը. տակաւ բնաւ տարակոյս չի մերցներ։ Ռուսիոյ կողմէ զինեալ միջամտութիւն մը Բորէայի մէջ, այս պահուս ուղղակի գրգռութիւն մը պիտի նկատուի Թոքիոյի մէջ, ինչ որ բալորովին անհամաձայն է 1896ին եւ 1898ին կնքուած ռուսերեն-ճապոնական դաշնադրութեան Բորէայի մասին։»

Բեդերապուրգ.— Պաշտօնական աղբիւրներէ առ ուած լուրերու նայելով, Ռուսիոյ պատասխանը չատ հաշտարար կերպով գրուած է։ Այդ պատասխանին նկատմամբ հրամանգներ տրուեցան Ալեքսիէվ ծովակալին։ Ճապոնի առաջարկութիւններէն մէկ քանին ընդունուած են, սակայն ուրիշներու մասին ալ հակառաջարկութիւններ կ'ըլլան։ Ռուսիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ յոյս կը յայտնուի թէ Ճապոնի եղած դիջողութիւնները ընդունելի պիտի նկատուին։ Այդ դիջողութիւնները հոս բաւական կարեւոր կը նկատուին։

— Բեդերապուրգի սակարանին մէջ երեկ տիրող լուզումը տարեան հաշտեւորդարման գործողութեանց արդիւնքն էր եւ թէ վերաբերութիւն չունէր Մայրագոյն Արեւելքի կացութեան հետ։

ՅՐԱՆՍԱ

Պ. Միլլրան.— Ընկերվարական կուսակցութենէն վտարուած.— Զենքնկեցութեան խուճ.— Պ. Միլլրանի յայտարարութիւնը։

Բարիզ, 6 յունիսար.— Սէնի ընկերվարական դաշնակցութիւնը նոյն կուսակցութենէն վտարեց Սէնի երեսփոխան եւ վաստէք Ռուսոյի դանիէլն ալ առեւտրական նախկին նախարար Պ. Միլլրանը։ Այդ որոշման պատճառը այն քանի է զոր Պ. Միլլրան տուած էր Երեսփ. Ժողովին մէջ զէնընկեցութեան խնդրին համար։ Աւասիկ այդ խնդրոյն պարագաները — Նոյեմ. 23ին Պ. Հիւպար առաջարկած էր Երեսփ. Ժողովին որ կառավարութիւնը նախաձեռնութիւն մը ըստանձնէ մշտագրային համաձայնութեան մը համար՝ սպառազինութիւնները սահմանափակելու մասին։ Ընկերվարական բոլոր երեսփոխանները, բացի Պ. Միլլրանէ, նպաստաւոր քննուին։ Սէնի ընկերվարական դաշնակցութիւնը, այսինքն նահանգին ընկերվարական յանձնաժողովին չրջանակին մէջ, որուն կը գտնուի առեւտրական նախկին նախարարը։ Այդ յանձնաժողովը ընդունելի դատեց Պ. Միլլրանի տուած պատասխանութիւնը եւ ըստանմ տեղեկագրեց դաշնակցութեան, յայտարարելով որ զարմացում պատճառած էր վտարման որոշումը։ Ատոր վրայ դաշնակցութիւնը զուսարում մը ունեցաւ։ Բուռն վիճաբանութիւններէ եաքը առաւաւ մեծամասնութեամբ Պ. Միլլրան վտարուած հռչակուեցաւ։ Լոգրական թերթի մը Պ. Միլլրան յայտարարեց թէ ընկերվարական համաժողովին պիտի չդիմէ, ինչպէս ընկերվարականներու կանոնագիրը կը արամադրէ, այդ որոշման դէմ բողոքելու։ Պ. Միլլրան յարեց թէ նրեք տարի նախարարութեան պաշտօն վարելէ եաքը նոյն համաժողովին մէջ իր քաղաքականութիւնը պաշտպանած էր, որուն հաւանութիւն յայտնած էր նոյն համաժողովը, որով նորէն ներկայանալու պէտք մը չունի։ Պ. Միլլրան ըսաւ նաեւ թէ զէնընկեցութեան մասին տրուած քուէն զէնք պիտի ըլլայ ազգայնական կուսակցութեան ձեռքը։

ԲԱՆԱՄԱ

Զրաեցիին դաշնադրութիւնը.— Պ. Ռուզվելթի պատգամագիրը.— Ամերիկեան կարծիք։

Նիւ-Եորք, 5 յուն.— Բանամայի ազգանդեղին նկատմամբ նախագահ Պ. Ռուզվելթի պատգամագիրը ընդդիմադիր կուսակցութեան կարծիքները չփոխեց։ Իվինկնկ Բոսք կ'ըսէ թէ Պ. Ռուզվելթ այն տնսակ սկզբունքներ ունի, որոնցմով եւ ոչ մէկ երկրի կը խնայէ։ Թրիպունն ալ կ'ըսէ Պ. Ռուզվելթ ինքզինքը արդարացնելու պատճառ մը չունի, վասնզի ուղիղ եւ ճշդուած քաղաքականութեան մը հետեւած է՝ համաձայն իրաւունքի ու բարոյականի։ Բաւական է այդ քաղաքականութիւնը պաշտպանելու համար, անկեղծորէն ու բացորոշապէս պարզել իրողութիւնները։ Այդ բանն է զոր Պ. Ռուզվելթ ըրաւ պատգամագրի մը մէջ՝ ուր կատարելապէս անկեղծ համոզում մը պարզուած է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Բրուսիոյ Ալպերք իշխանը.— Ճառ մը Գերմանիոյ գաղթային ծաւալման վրայ.— Բրօնֆսհորի մը մահը։

Պերլին, 5 յունս. — Գրոնսվիֆ Զայթունկ կը ծանուցանէ թէ Բրուսիոյ Ալպերք իշխանը բալորովին ապաքինած է։

—Վիւրթեմպերկի Ալպրէխթ դուքսը Շթուտկարթի 26րդ զօրաժին հրամանատարը, պաշտօնի անցած է զօրավար Վիթթիխի տեղ, որ հանգստեան կոչուած է իր խնդրանքը, քաջալերելով 11րդ զօրաբանակին հրամանատարութենէն։

— Հանգստեան կոչուած Լիպկը զօրավարը, արեւելեան Ափրիկէի նախկին կառավարիչ, Լայբցիկի համալսարանին մէջ բանասիրութիւն մը դասաւանեց, զաղթային գործերու մէջ Գերմանիոյ պարտքերուն եւ նպաստային վրայ։ Բնիկ ափրիկէցիի մը կողմէ իրեն եղած խարդրդաւութիւնն մը բնաւն առնելով՝ զօրավարը քննադատեց վարչական դանդաղութիւնը, որով գործերը կը նայուին գերման գաղութին մէջ։ Բանախօսը յարեց թէ մէկ աչքով կը նայուի գերման գաղթավարներու վրայ։ Ատոր հետեւանքը սա կ'ըլլայ որ գաղթավարներու դարգացման թռիչքը կը կասի, թէեւ անոնք անգլիական Հնդկաստանի չափ բարեր ըլլան։ Գերմանիա, զօրավարին կարծիքով, պարտի զօրացնել ու ընդլայնել իր գաղթային պետութիւնը։ Գերման բնակչութեան յարաճուն յաւելման ու գաղթումին պատճառաւ հարկ է որ այսպիսի ուրիշ մասերուն մէջ գերմանական երկիրներ գտնուին, որպէս զի աւելցած մասը հոն դիմէ։ Ամերիկան չատ աղիտարեր նկատեց Գերմանացիներուն համար։ Գերման ճարտարարուեստին անօրինակ զարգացումը անհրաժեշտ կ'ընծայէ ապահով չահագործներու ստեղծումը, այսինքն դերձ առեւտրական դաշնագիրներու ազդեցութենէն։ Արդ, թեւարկութիւն ունեցող գաղթավարները ու երկիրները միայն կրնան այդ պայմանը գոհացնել։ Ի վերջոյ զօրավարը ապացուցաց թէ Գերմանիա պէտք է չանգրդգռուի Մարոքի ու Սիամի գործերով եւ մինչ ուշադիր ըլլայ հոլանդական գաղթավարներու մասին, որպէս զի իրեն ալ մաս մը իյնայ այն կարկանդակէն, որուն մասնակ կը ցանկան Անգլիա ու Մ. Նահանգները։ Զօրավարը յորդոր կարդաց որ երբ կարգ մը երկիրներ ձեռքէ կը հանեն իրենց գաղութները, Գերմանիա չվարանի ձեռք ձգել զանոնք գնումով կամ ուրիշ միջոցներով։ այդ գաղութները պիտի կրնան ածուի կայան եր ու ելենակէտներ ըլլալ գերման նաւատորմին։

—Բրոֆէսէր Զիմէլ, պետական խորհրդական, նախագահ Պավիէրայի գիտական Ակադեմիին, երէկ, Միւնիխի մէջ մեռաւ։ Արագընթաց պիսք է՝ի մը զարնելով վար ինկաւ եւ ատոր հետեւանքով մահ առաջ եկաւ։ Պ. Զիմէլ ուրեսանդրատ տարեկան էր։ Վիեննայի համալսարանին մէջ դասախօսելէ յետոյ, 1866էն ի վեր հնագանութեան եւ երկրաբանութեան բրոֆէսէր էր Միւնիխի մէջ եւ թանգարանապահ հնագանութեան թանգարանին։ Բազմաթիւ ու գնահատուած երկասիրութիւններ ունի։

ԱՆԳԼԻԱ

Եբեսփոխան սկան ընտրութիւններ.— Ազատականներ եւ պահպանողականներ.— Բանախօսութիւն մը։

Լոնտոն, 5 յուն.— Վաղը Էլպը թերթի (Տվիզնէյտրի կամսութիւն) մէջ տեղի պիտի ունենայ մասնական ընտրութիւն մը, որուն արդիւնքը մասնաւոր կերպով կը չահագրգռէ Անգլիոյ քաղաքական աշխարհը։ Այդ աթոռը կը վերաբերէ Պ. Սիլ Հէյնի, որ 1895ին, 771 ձայնի մեծամասնութիւն չունեցած էր 10,100 քուէարկուներու վրայ։ Պ. Սիլ-Հէյնի ազատական էր։ Անցեալ դեկտեմբեր 15ին եւ 23ին Էդվիլսմի, Տուլուիլի եւ Լուտլտուի մէջ տեղի ունեցած մասնակի ընտրութիւնները ընտրական չրջանակի մը մէջ կը կատարուէին, ուր ազատականները իրենց հակառակորդներուն մեծամասնութիւնը միայն նուազեցնել կը չանային։ Բայց այսօր, ազատական աթոռ մըն է որ կը չանան խլել Պ. Զէմպրլէյի կուսակիցները։ Եթէ յաղթուին այդ բանին մէջ, սա իրողութիւնը պիտի ապացուցուի թէ անգլիական հանրութիւնը փոխած է իր կարծիքը, հրամարելով ազատ փոխանակութիւն իր փառաւոր անցեալէն։ Ազատականներու թեկնածուն է Պ. Լվ, օրէնագէտ մը, պերճախօս եւ համակրելի բնաւորութեան տէր։ Ազատ-փոխանակութեան կուսակից, կրօնական ուսուցման եւ պատերազմական պաշտօնատան մէջ ներմուծուելիք բարենորոգմանց մասին ընդդիմադիր կուսակցութեան կը վերաբերի։ Հողագործութեան խնդիրն ալ չի մոռնար։ Հետեւաբար Պ. Լվ տարատական ծրագիրն է որ ամբողջութեամբ կը պաշտպանէ։ Պահպանողական կուսակցութիւնը դժուարութիւն կը քաշէ թեկնածու մը գտնելու։ Կոմսարեան քարտուղարը յանձակի ա.ցելութիւններ կ'ընէ Լոնտոն, հարաւաւոր անձ մը գտնելու, յաղթանակը տանելու համար։

— Երէկ իրիկուն սկզմտական ազատական ակումբին մէջ ճառ մը խօսելով Լորտ Ռոզպերի բուռն լեզու մը գործածեց նախարարութեան դէմ։ ան կը ջանայ ընդդիմադիրներէն պահել նախարարական տագնապը, որ առեւտրական կարգադրութեամբ մը կը վերջանայ, ոչ թէ տերութեան չահուն, այլ մասնաւոր անձերու չահերուն ի նպաստ որոնք մասային յանձնաժողով մը կազմած են։ Բոնախօսը վերջացնելով կոչում ըրաւ ամէն անոց. որոնք մաքսապաշտպանութեան տաեն ապրած են, իրենց լիշատակները պատմել հանրութեան։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 9 յուն.— Բարիզի, Բեդերապուրգի եւ Լոնտոնի Ճապոնական դեսպանները կը հաւատան թէ Ճապոն կը բաղձայ պահպանել խաղաղութիւնը, եւ ասոր համար կը չարունակեն բանակցութիւնները, հակառակ Ռուսիոյ անգիտացուցիչ պատասխանին։

— Ճապոնական դեսպանատունը բացորոշապէս յայտարարեց թէ Ճապոն կը չարունակէ ամէն ջանք ընել խաղաղութիւնը պահպանելու համար։ Բանակցութիւնները դեռ քանի մը չաբաթ ալ պիտի չարունակուին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Արտաքին գործոց նախարարը Լորտ Լանստաուն յայտնեցաւ ռուսական եւ Ճապոնական դեսպաններուն հետ եւ ըսաւ թէ Անգլիա կը բաղձայ որ խաղաղութեամբ կարգադրուի անոնց միջեւ ծագած վէճը։

— Բեդերապուրգէն հասած լուրեր կը ծանուցանեն 90,000 ռուս զորքեր սիպերիական երկաթուղիով ճամբայ ելեր են դէպի Մայրագոյն Արեւելք։

— Անգլիական յածաւորակ մը Բոռնմաութէն ճամբայ ելաւ դէպի Մայրագոյն Արեւելք, գաղտնի հրամաններով։

— Ճապոնական դեսպանատունը դարձեալ կը հերքէ այն լուրը թէ Ճապոնական արշաւախումբ մը զրկուած է Բորէա։ Ճապոն կը չարունակէ պատրաստութիւններ տեսնել միմիայն Բորէայի մէջ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Բեդերապուրգէն եւ Թոքիոյէն հասած լուսատես լուրերու վրայ, Սակարանի գիները նորէն վրայ դրին։ Մեծաքանակ գնումներ եղան մանաւորապէս Օսմանեան եւ ռուսական տրժեթուղթերու վրայ։ Ճապոնական թուղթերը երկու «բալան» բարձրացան Լոնտոնի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Կացութիւնը աւելի ծանրացաւ Ուրուկուայի մէջ (Հարաւային Ամերիկա)։ Գիւղացիները կը հեռանան դալտերէն որոնք լեցուն են հունձքով. ինչ որ անոնցմէ մնաց կը պատնուի։

ՊԵԼԳՐԱՏ.— Կ'ըսուի թէ Կրուիի դահլիճին տեղ Պ. Բաքի նոր դահլիճ մը մը պիտի կողմէ։

ԲՈՍՐԻԶ.— Պոլկրատի ֆրանսական դեսպանը արձակուրդ ստացաւ անձնական տկարութեան համար։ Անոր պիտի յաջորդէ դուցէ դեսպանը։

ՎԻԵՆՈՐԻԱ.— (Անգլիական Բոլոմպիա) Զեբամ Անդրատանտեան յոգեւնալը ընկղեցաւ։ Ցիսուներեք հոգի խեղդուեցան։

ՆԵՐՔԻՆ Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ — Իւլիի երկրորդ ասանցան տրուեցաւ Սիրուարի նախնական դատարանին նախագահ Նէյէթ պէյի եւ Սէլանիկի նահանգին Իսարէի ժողովին անդամ Մէհմէտ Բաքան էֆ.ի։ Միրիմբանի ատանքան Սարարիէի իսլամ անդամներէն Նէշիպ պէյի։

— Մուսուլի նահանգին Սէնճար գաւառակին գ.յմարտմանուանեցաւ կարգի նախկին գայմագամ Նուրի պէյ։

— Առաջին կարգի Օսմանէ պատուանշանն տրուեցաւ Վէռաթկ ատանին անդամ Սալիհ պէյի։ Առաջին կարգի Մէճիտիէ Իվշգֆի նախագահութեան վարչական Խորհուրդին նախագահ Սէլիմ փաշայի։ Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ կրթական նախարարութեան Խորհուրդին անդամ ու նախագահի փոխանորդ Հիւսէյին Շիւքրի էֆ.ի եւ Հանրային Պարտքի կեդրոնական վարչութեան ոգելից ըմպելիներու ու որսորդութեան ճիւղին տ՝ոքրաթ էֆ.ն։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ Մարոքի արտաքին գործոց խորհրդական Սէլիա Ապտիւլ-ազիզ էֆ.ի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Բլոթարիոյ գաւառին վճռաբիներու գործադիր պաշտօնեայ Մուսթաֆա էֆ.ի։

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.— Կայս. Իրատէ մը արտօնեց ընդունելութիւնը եւ գործածութիւնը չորրորդ կարգի Բրուսիական Թագ պատուանշանին զոր Գերմանիոյ կառավարութիւնը տուած է Երուսաղէմի Տէֆթերխանէի պաշտօնեայ Իսմէր Լութֆի էֆ.ի։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Կայս. Իրատէի մը հրաման, այս տարի ալ Բամպան տասն աղքատ ուխտաւորներ Հիճազ դրկուեցան, ծախքերը կայս. մասնաւոր Արկղէն վճարուելով։ Այս անգամ դարձեալ Պուխարէն, Կովկասէն եւ ուրիշ տեղերէ կ. Պոլիս եկած ուխտաւորներու աղքատներէն հարիւր տասը հոգի Մախսուսի Գեամիլ Փաշա չոգենաւով, երէկ, դէպ ի Հիճազ ճամբայ հանուեցան, տասնակներուն գինը կայս. մասնաւոր Արկղէն վճարուելով։ Կայս. մասնաւոր թիկնապահ Մէհմէտ փաշա նոյն չոգենաւը երթալով թէ՝ տոմակները բաշխեց եւ թէ ուխտաւորներուն հանգստութեան համար հարկ եղած հրամանները տուաւ։ Այդ ուխտաւորները բարեմասնութիւններ ըրին Վեհ. Սուլթանին համար։ Նոյն չոգենաւին մէջ կային նաեւ հինգ հարիւր ուրիշ ուխտաւորներ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ բարեգործութիւնը մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնելու համար Կայս. Իրատէավ կազմուած յանձնաժողովը իր խորհրդակցութիւններ ունենալով, եղեկագիր մը մատոյց Կայս.։

ՎԻԵՆՆԱՅԷն կը գրեն թէ անցեալ օրերթ Աւստրիոյ կայսեր կողմէ պալատան մէջ տրուած հացկերոյթի մը ներկայ գտնուեր է նաեւ օսմ. դեսպան Մանչուտ Նէթիմ պէյ։

ՇԲԱԴՐԱՄ.— Սպարապետի Դուռը Դ. զօրաբանակին հրամանատարին ղրկեց այն չգգրամները որոնք կայս. Իրատէի մը համաձայն ընտրուած են մէկ քանի հեծելազօրերու սպանդրուն եւ ինանպետներուն իբրեւ վարձատրութիւն ատանց բարեւք ծառայութեանց։

ՆՊԱՍՏԵՐ.— Բաւմէլիի նահանգաց մէջ համախմբուած կայս. զինուորներու ձմեռուան պէտքերուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 787,721 ղրուշի։

—Ախթէբոլի, Միտիլի, Իզմիր, Ատանի եւ չորկանքներու կարօտեալներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 836,826 ղրուշի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, երէկ առաւ, արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիկ փաշայի ապարանքը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն դրամական պարգեւներ չնորհուեցան Գ. զօրաբանակին հարիւրապետի մը եւ երեսուներեք զինուորներու, որոնք վիրաւորուած ըլլալով Կ. Պոլիս բերուեցան եւ Համիտիէ հիւանդանոցին մէջ դարմանուեցան։ Հարիւրապետին ասը ոսկի տրուեցաւ եւ զինուորներուն ալ երկուքական։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ դեսպան Պառոն ֆոն Թաւլէչ. ուրբաթ օրուան կայս. ընկնդրութեան պահուն չնորհակալութիւն մատոյց իր յոբելեանին առթիւ եղած կայս. չնորհաւորութեանց համար։ Դեսպանը ալ ժամանաց կայս. մեծարանաց։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱԻԱՁԱԿՆԵՐ.— Դրդ. Բիլիսէի Բլաչ գիւղէն Բիրիս ու Վէլչ եւ Բէզվէ գիւղէն Թոսոր ու Բեդր որոնք խռովարարներուն թելադրութիւններէն խաբուելով փախած ու ապաստաններուն միացած էին, վերջերս զղջալի լայտներ ու ներում խնդրեր են։ Առանց դիմումը ընդունելով, օրինական երդումը կատարեր եւ իրենց գիւղերը վերադարձեր են։

— Իսսավայի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ նահանգին մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ եւ թէ ապէ առալ ապաստանելու թելադրութիւններն խաբուելով Պուլկարիա փախած անձերէն հարիւր տասնչորս հոգի զղջացած եւ կայս. գթութեան դիմում ըրած են։ Ասոնք, հարկ եղած գործողութիւնները կատարուելէ ետքը, իրենց գիւղերը վերադարձուած են։

— Օսմանիէ գաւառակին նէքրէվէ գիւղէն Նիքոլա Եանվան եւ Կէորկի

տատի երկաթուղիին առաջին մասին՝ Դանեա–Երէյլի գիծին միացնելու համար։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց անմիջապէս ձեռնարկել այդ խնդիրներուն շինութեանը եւ նորոգութեանը։ Այդ կարգադրութենէն գլխաւորաբար պիտի օգտուին Դայսէրիէ, Զորում, Դրրշէհրի, Եոզղատ եւ ուրիշ ներքին քաղաքներ, որոնց բերքերը ցարդ Սամսոն կը փոխադրուին եւ փոխադրութեան ծախքերու չափազանցութենէն շատ արտածում չի կատարուիր։

ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ.— Աւստրիոյ դեսպանը ու դեսպանուհին, ուրբաթ իրիկուն, սեղան մը տուին ի պատիւ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնեաներէն Պ. Միւլլերի որ Կ. Պոլիս կը գտնուի։ Ներկայ էին նաեւ Իտալիոյ ու Մ. Նահանգաց դեսպանները, Անգլիոյ դեսպանատան գործակատարը եւ այլն։

ՌՈՒՍԻՈՅ հիւպատոսարանին թարգման կարգուեցաւ Դաւրէժի հիւպատոսարանին թարգման Պ. Եաքիմով։ Կ. Պոլսոյ հիւպատոսարանին երկրորդ թարգման Պ. Տիմիթրիէվի Երուսաղէմի հիւպատսարանին առաջին թարգման կարգուեցաւ եւ անոր յաջորդեց դեսպանատան պաշտօնեաներէն Պ. Բիսարէվ։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՐԱՆ շինութեանց ու ամրութեանց ճիւղին նախագահ եւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիգ փաշայի քեռայրը՝ Ֆէրիգ Խայրի փաշա, ուրբաթ գիշեր մեռաւ կէօղթէբէի քէօշկին մէջ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՆ, Ս. Ստեփաննոսի տօնին առթիւ, շաբաթ օրը պատարագեց Պոլսոյ համանուն եկեղեցիին մէջ։

— Ուրբաթ օրը Ն. Սրբազնութեան անուան տարեդարձը ըլլալով, ընդունեց պուլկարական գործակատարին ու պաշտօնեաներուն շնորհաւորութիւնները։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ոսիկանութեան առաջին գումսէր կարգուեցաւ Խալիլ Նուրի պէյ։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Կրիբարիս անձնական ակարութեան հետեւանքով քանի մը օրէն Աթէնք պիտի երթայ արձակուրդով։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ դեսպանատան Վոքուր պահականաւը, շաբաթ օրը, Իզմիրէն Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։

ՄԱԽՍՈՒՌՍԷՆ.— Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին որ հարկ եղած գումարները ծախսուին՝ նորոգելու Կղզիները, Հայտար Փաշա ու Դարդրդիլ երթեւեկող շոգենաւերուն մեքենաները եւ այլն։

ԱՒԱՋԱԿՈՒԹԻՒՆ.—Ցակոբ անուն աւազակի մը եղբայրը՝ Գրիգոր ու հօրեղբօրորդին Դարտաւատ օրօնք երբեմն Քիլիս գաւառակին մէջ կ'սպասուակէին, իրենց զէնքերով ձերբակալուեր ու Ըսլահիյէ զրկուեր են։

ԷՐԷՑԼԻի ածուխի հանքերը գիտական նոր պայմաններու համաձայն շահագործելու մասին յանձնաժողով մը պիտի կազմուի, որ Զունկուլտակի մէջ պիտի գումարուի։

ՄԵԿՆՈՒՄ.—Վեհ. Սուլթանին երկրորդ թարգմանիչ եւ Օտար Մամուլի Դիւանին Տնօրէն Սէֆէրեան Նշան էֆէնտիի տիկինն ու աղջիկը, անցեալ չորեքշաբթի, Պերլին ուղեւորեցան։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ օտար ապրանքներու մաքսատան քոլի–բօսքալներու և քիմիական տարրալուծմանց ճիւղերը պիտի ընդարձակուին։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ Հայ–Հոսմէականներու վարժարանին թուրքերէնի ուսուցիչ կարգուեցաւ Ապտիւրրահիմ էֆ., Ցունց վարժարանին՝ Մէհմէտ Բեմիլ էֆ. եւ Բաղդատցիներու վարժարանին ալիմէտ էֆ.։

ՀԱՅԵՐԷՆԻ ԼՈՒՍՈՒՈՅԶ — Վէֆայի քաղաքային երկրորդական վարժարանին հայերէնի ուսուցիչ Սիւրէյա պէյ նոյն պաշտօնով Մէրճանի վարժարանը փոխադրուեցաւ, և անոր յաջորդեց Նոյն վարժարանին հայերէնի ուսուցիչ Էսատ պէյ։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ,—Գալլեան ու Զարիֆեան վաճառատան անանկութեանը մասին, Իզմիր կ'ըսէ թէ առանց սնանկութենէն քանի մը ամիս առաջ վաճառականներէ ու գործարանատէրերէ չորս հազար ոսկիի ապրանք բերել տալով, ծախեր եւ դրամները գրպաներ են։ Ցեսայ չորս հինգ մասնաւոր տոմարներ մէկ երկու օրուան մէջ պատրաստելով, ինքզինքին իբրեւ վնաս ըրած ներկայացուցեր, ուր հազար ոսկիի պարտք ցոյց տուեր եւ այդ կերպով անանկացեր են։ Ա. պա պահանջատէրերը հրաւիրեր են։ Այս վերջինները, պարտքերը քննելու տեսն, չորս հազար ոսկիի փոխանակագիր տեսան անանկացեալներու ընտանիքին մօտ. հետեւաբար ըսելով որ դիրենք խաբելու համար պատրաստուած բաներ են, չընդունեցին։ Ատոր վրայ այդ փոխանակագիրները յանձնուեցան դատարանին։ Սընանկացեալները նորէն հրաւիրեցին պահանջատէրերը որոնք դարձեալ չընդունեցին և բողոքեցին, որպէս քննչօրտաթոն կարելի չեղաւ պատրաստել։ Անանկացեալներուն ազգականները 800, 600 եւ 500 ոսկիներ փոխանակագիրներով դատարանի դիմեցին եւ դատարանը որոշեց նոյնէն քննել անանկացեալներուն տումարները եւ մինչեւ հիմա կատարուած վաճառումներուն հաշիւները եւ նորէն տեղեկագիր մը մատուցանել, յետոյ դատը շարունակելու պայմանով։ Այդ մասին պաշտօն յանձնուեցաւ դատարանին անդամներէն Ունձեան Մարգար էֆ.։

ՇՈՎԱՅԻՆ նախարարութեան կողմէ արուած հրամանի մը վրայ Մախսուսէի բոլոր շոգենաւերուն նորոգութեանը ձեռնարկուած է։ Դաբլան, ձանիկ եւ ուրիշ շոգենաւերուն համար կաթսայի խողովակները դուրսէն պիտի գնուին։

—Դատրգիլի ու Հայտարփաշայի համար նոր շոգենաւերը անգլիական նաւագործարանի մը մէջ պիտի շինուին։

ՍԿԻՒԴԻՆ դեկտ. 24 Թուականով կը գրեն թէ առջի կիրակի Իրիկուընէ մինչեւ առտու ձիւն տեղացեր է։

ՊԱՇԱՐԱՒՏ.— Էրզրումի նահանգին զանազան կողմերը նորէն պաճարախտ երեւան ելած ըլլալով, կուսակալութիւնը հրամայեց հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, հիւանդութեան ճարակումը արգիլելու համար։

ԷՍԿԻՇԷՀԷՐԷՆ կը գրեն թէ անցեալ շաբաթ քսանըչորս ժամ ձիւն տեղացեր է։

ԻԻՐԿԻՒՊԻ գայմագամ Աթքի էֆ. կ'ըսէ Մալիւմաթ. ղեղծումներ գործած ըլլալով, պաշտօնանկ եղած ու դատաստանի ենթարկուած է։

ՍԱԿԱՐԱՆԸ.— Սեւրվէթ կ'իմանայ թէ Լիւքսէնպուրկի արձարանին մէջ սակարանի գործառնութիւնները արգիլուած են։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ ընդհանուր տնօրէն Պ. Տրգիէ Թէնպէքիի Ընկերութեան վարչական Խորհուրդին նախագահութեան պաշտօնին մէջ ալ յաջորդեց Պ. Կ. Օպուանոյի։

ԱՆՀՈԳ ՄԱՅՐը.— Շաբաթ օրը թուրք կին մը տղեկ մը գրկած կ'երթար Դալաթիայէն, երբ զգաց թէ տղան չերբեր։ լաւ մը քննեց ու տեսաւ որ մեռած է։ Սկսաւ լալ։ Ոստիկանները իմանալով դեղարան մը տարին, ուր քննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ թէ ծծուկը խեղճացուցեալ հատատուեցաւ թէ ծծուկը խեղճացուցեալ հատատուեցաւ թէ ծծուկը խեղճացուցեալ հատ

ՅՕԳԱՑԱՒ եւ ՅՕԳԱՏԱՊ

Յօդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, սկզբի ցաւ, կռնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՕՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Սմիրնոյ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Գալաթիան խան թիւ 5։

ԱՊԱՀՍՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՕՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ

Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական հմայարանի տարրաբաններէն

Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՈՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Կը գտնուի նաեւ Վիեննան Գեասպեան էֆիլ դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Գաւառները երեք շիշէն պակաս չի ղրկուիր

Գաւառներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

HUILE de HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձիմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (երկիւ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարկի ըլլայ։ Հետեւեալը պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը տեսիլ վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անստվուտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն եւ Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆարմասիքան բնակութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլորնդանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով։

EMULSION HOGG

Դեղնոսպիտակ տարբ եւ սուտ կը պարունակէ

Միակ ապրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Բասթիլիոն Բարիզ։ Մեծաքանակ կը ծախուի Լուսաւոր Մանոնի քով, Նուսուբեան խան, Պոլիս։ 30—30

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՔԷՊԻՐ ՍԱՂԱՋԱԼԱՐԸ

Պէյ Օղլունա Հաստատի Քէպիր, Նումէրօ 362-364

Վէ Կալաթասա Պէօյիւք Միլլէր խանընտա

Գասընպար վէ չօմբզլարա մախսուս հազըր էլպիսէլէր վէ պէյազ չամաչուր թազըմլարը վէ սայիր հազընտա.

Սարբբ հուսմամի

Զիրտէքի մէվլանա մուխթէլէֆիի թիւմարիեէ իչպու սաթըլտա միւթէսաւիէնն տախիլ ազուլընտաճագլար տըր։

Ճանէլա, չօրապ, մէնթիլ, էթէքլիքէր, գրավաթլար, կէօմլէքլէր, օմուզ սաթգըլարը, եսթագ սաթգըլարը, քորսէլեր, էմմիյէլէր, էլտիվէնէր, չանթալար վէ թապագլար, սուֆրա թազըմլարը, եսթագ էօրթիւլէրի, մատրաբալամ, խաբլար, բէրտէլէր, էնվայը եուէլը գումաչլար վէ դայրը հիւմ.

Իփէքլի վէ եուէլը գումաչլար բարչալարը սէրմաեէսինէն տանա էվվէն ֆիտաֆլա ֆիրուխթ օլունմաղտըր։ 16—20

ՅՈԳԵՆԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1820ԻՆ

ՊԷՐՆԱՐ ԷՍԷՔՅԻԷ ՈՐԴԻՐ

ԱՎՈՒՇԱՀՈՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐՈՍՏՈՂ, ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ ԿԻՍՄԻ ՍԻՒՋ (ՏԻՐՈՆՍՍ.)

Սարգարելաս, լիւեալ գործարանին Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, կը ծանուցանէ դեղավաճառներուն, դեղագործներուն, առճառավաճառներուն, ատրիլիէներուն, ոգեւոց ըմպելիք ծախողներուն, եւն. թէ կրնայ հայթայթել առաջնակարգ կանանչ, նախնական նիւթեր, անմրցելի գիներով։ Պէտքնար իսքանիլ ասն տիեզերական համբաւը կընայ վստահութիւն ներշնչել յանախորդներուն։ ԱՇԻԼ ԳԱԶԷ

Թուրքիոյ ներկայացուցիչ, Նըլարդ խան, թիւ 4, Գալաթիա։

Կը ծախուի Սուլիգրոս եւ Ընկ. դեղավաճառ Թէրէպալի, Թոմասեան Պա հէլվաթու, եւ բոլոր դեղագործներուն քով։

ՇԻՊԵՆՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԻ եւ ՀԱՄԱԿԱՆԱՑ

Ն. ԲԱԶԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՊԱՏԱՍՏԱՍ ՇՈՊԵՆԱՒԱՏՈՒ

Ցուկ. 13ին Պիրինի, Մարսիլիա։
» 18ին Սիրիասի, Անա. եղերքէն։

ՄԵՆԱՌՈՒԱՆԵՐ

Ցուկ. 14ին Պիրինի, Սամոն, Տրաբզոն Պորտամ և Նովոռոսիսկ։
» 19ին Սիրիասի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեսնելու ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանգ. Բ. դասի 175 ֆրանգ. Տեղեկութեանց համար դիմել Գալաթիոյ Թոփ Հանի Գալաթիա։ 516 Բ. ԲԼՊՈՒԼ

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒ ՁԼՆ

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՁԵՒԵՐՈՎ ԿԱՐԱՍԻՆՆԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ

ՎԱՆԱՌԱՏՈՒՆ, Բերա Մեծ Փողոց, թիւ 77

ՓԱՅՏԻ ՎՐԱՅ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Դուռներ եւ պատուհաններ, զարդական ցցուակներ, մոզայիք տախտակամածներ, եւայլն։

ԽՍԻՒԱԳԲԱՐՏԻՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏՈՒՓԵՐ

ԴՈՒՆՍԻՈՒ ԵՒ ՎԻՄԱՏԻՊ ԼՈՒՓԷՐԼԻԹԵՐՈՆ

Լիմեոլիթ

Անկիզելի, անձայն ու առողջապահիկ տախտակամածներ գաւիթներու, թերասներու յարդարումներ քարէ, մարմարէ առարկաներով։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՄԲՈՂՋ ԲՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կեղծերէն զգուշանալ, որոնց հեղինակներուն դէմ ըստ օրինի դատ պիտի բացուի։ Դիմել Պէշիկթաշի գործարանը, Տէրէքիի փողոց։

Լիմեոլիթ

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՑՍ-ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՏԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց առկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ այսարդիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակները եւ կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400մ աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պոն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար Զարէզ պոյ, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ օղլուի առնը։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՊԵՆՍԿՈՐԾԻՒՐ ՄԻՋԱԶԳՍՈՅՆ ԵՒ ԱՆՈՒՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ ձիրնեցայն 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գումարը Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած խոստումները Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը։ Անոնց կը պատկանի բոլոր չահերը։ 1901ին ապահովագրելու ձեռնարկուած չահաբերութիւններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիկերական բոլոր մինչեւ հիմա ուրչ որ է է բնութագրեալ ցանկնալուն բոլոր մարդոց աւելի անվայմանդ և շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնալուն օրէն սկսեալ անվիճելի է, ալա զրաղման հոգերդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառաց, անձնատանութեան և պարտեալի տուն։ Տիեզերական բոլոր կ'երաշխաւորի փոխառութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, առանց յետաձգ ապահովագրին հաշուն առնելու։ այս փոխառութեանց գումարները դուս դուս նշանակուած են բոլորին մէջ։ 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար ասուց տարի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին չորրորդեալ ասանձնաշնորհում յետոյ ապահովագրները 5 առ 100 տոկոսով հանելու վճարելով։ մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ իրաւունք կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, ասնակ որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եղած տարի ապահովագրեալ գումարը կը հասցուցի ամբողջութեամբ առանց կորստի տանելու անվճար ապահովագրիչներու։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պարտեղն ալ ունի, որ տարեկան մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն Աւելի մանրամասն նեղութեանց համար դիմել։

Տնօրէնս՝ Քիւն ի Թուրքիա
Ա. ՈՒ. ՀՈՒՍԻՕՂԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Գլխաւոր Պատասխանատու
Ա. ՋՈՒՀԱՆԵԱՆ

Գալաթա, Հաւիզ Ալի խան
Վայվոտա փողոց, Վիքթորիա խան
Գալաթիա

ԹՐԻՍ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՊԵՆՆԱՒԱՏՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեան մէջտեղ բանող օրեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիրգորիան	10500	Ցլավիա	3500
Առմենիան	10500	Էմիրիքեր	3500
Գէլտրիան	10500	Արդ.ըն	3500
Լանքաստրիան	9000	Այմէրիան	3500
Միլուոկիֆիա	9000	Ադրիատիան	3500
Ֆոլոմիան	8000	Ամերիկան	250
Ֆորեան	8000	Ամստալոգիան	2500
Ֆասրոնիան	8000	Ցլասգոյիրն	250
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	200
Ֆալէրնիան	3700	Մինեռ	90
Վալսնիան	3700	Օրոսրոս	80
Ցլամինիան	3700	Լիսոպոն	8
Ֆոսպիան	3500		

Ապրանքի ուղարկելու համար գիմել

ԵՖՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ

Գալաթիա, Քարաքէի գիր. Մոգասասան էկն տեղը

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ
ԱՐԱՔԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՊԵՆԱՒԱՏ

Ընդհանր Հարի Ի Գոյսոյ եւ Օտարաց

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գոզօ	1011	Մարսօ	724
Ալէքսի	3607	Գօնկո	2906	Գրօտնս	1695	Մարէնկո	2273
Անճէլս	1541	Գորսօ	896	Լիրօ	775	Մարգէլլս	3709
Արիոսգօ	2271	Ֆլուս	4311	Լիտալիա	1581	Միրաստս	3557
Գասանս	1822	Ֆօսիկս	937	Լիկատ	3720	Մելս	1057
Գորոտինս	1264	Ֆուրս	2383	Լորանիս	3600	Մոնգէպելլս	1735
Գրավօ	1076	Ֆրաքս	1713	Լուսիէր	595	Մուրիլլս	2419
Գրիլնս	841	Ֆինամօ	504	Դանս	2354	Նէրս	1083
Գրիֆալս	4431	Ֆաքս	2464	Դտանս	5540	Օմիս	4100
Գէլոս	1671	Էլտորատս	1520	Ֆլանս	1080	Օնիաքրս	4036
Գալիքսս	1537	Էրազս	1841	Քէլս	1053	Օրլանս	1535
Գամէս	1244	Ֆիտս	954	Քոլլինս	2307	Քալէրմս	1637
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօշնս	1700	Քոլս	510
Զիրակս	2729	Ֆլամինիս	849	Լէս	1053	Ռիարիս	2229
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4552	Լէբանս	2272	Ռինալտս	1863
Գլիս	2697	Կանէլէս	3060	Լիվերս	1848	Ռոլլս	1613
Գորրատս	4255	Հանեսս	1248	Լորէնս	3191	Ռուսէս	789
						Սարսէս	186
						Սարքս	1113
						Ցիրս	1735
						Միլիս	1193
						Մէքս	1800
						Թասս	1328
						Թ. Ուիլսն	1546
						Քորքս	3827
						Քօլէտս	1470
						Քորբիտս	487
						Ուրպինս	2429
						Վասքս	1914
						Վօլս	1289
						Վօլտուրնս	2396
						Եէտս	1850
						Զէլս	1960

Ընդհանուր ժամադրով Հրկն Ոս հասած է։
Լօրէնցս ։ գեն ար, Նուասեա Ուի կ։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Վենափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստոս 1892 Թուականը (20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Հրդեհի ապահովութիւններ, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Նէնի խան, Քարաքէօյ Գալաթիա

Գործակալ, Գոլոս կողմը Օսմ. Գանգայի մասնաճիւղը Նէնի ճամի Հ. փողոց Ղամ. Նամակատան դէմը։

Դեր-գործակալ Գոլոս կողմը Գ. Ի. Զաւօխ Մարդուհիլլար Զարէզը խան թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, որոնք ներկայացուցիչ չունի։ 194

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՏՈՒ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Ցուլիս

Գշ. 30/12 Սեպտեմբերի ժամը 10ին միջոցէն առաջ։
Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ։ Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Գէրունդ, Նափա, Բոսոր-Մարմ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջոցի։

Եշ. 1/14 Օտնսակ ժամը 10ին միջոցէն առաջ։

Շբ. 3/16 Մէթէլին, Իզմիր, Բիրէ. Աղեքսանդրիա, ժամ 10ին միջոցէն առաջ։ Օտնսակ ժամը 2ին յետ միջոցի։

Կիր. 4/17 Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրաու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Հիրէ, Գամում ժամը 8ին միջոցէն առաջ։ Գուրկազ, Զառնա, Օակաս ժամը 3ին յետ միջոց։

ՄՈՍ
ՇՈՓԵՆԱՒԱՏՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի Ֆրոսոյի Մեքենարարկանի եւ Եւ Ծովի միջեւ բանող օրերնուն։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամմեգ	3000	Թիպպ	2500
Ընարթ	3000	Նէրթիա	2400
Թէլլար	3000	Օպարնս	2250
Թեանորուս	3000	Քէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէնիկս	2000
Օսմանլի	3000	Ֆասրնկ	1800
Մարթոնիա	2500	Գիլէտ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՈՒՆԹՈՒ և ԸՆԿ.
Ռիքիթ խան
ՀԱՅԻ ԲՈՒ և ԸՆԿ.

194 3' Ձէյմս Ագրիգ Լիվերբուլ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1903 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) կիրակի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 խառն Առտ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 223 խառն Իրկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
12 —	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմ.	3 —
12 42	» Կէօքէճ Քիսրէ »	2 20
1 39	» Սապաճնէր Բունար »	1 38
2 33	» Ապաճնա »	12 42
3 15	» Զէքիւրլէր »	11 53
4 10	» Տէօյէր »	11 5
4 39	» Իսկանիլէ »	10 20
5 3	» Համամ »	9 53
5 14	» Կապլիկէօյ Համամ »	9 44
6 1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	» Գէօյիւք Զէյանլար »	8 20
7 36	» Զայ »	7 33
8 21	» Իսկանլու »	6 40
8 45	» Նասսիան »	6 15
9 16	» Ագ Շէհիր »	5 53
9 48	» Ադալի քէօյ »	5 13
10 30	» Զավուշճը քէօյ »	4 35
11 8	» Իւկէն »	4 3
11 55	» Սըն-Խանը »	3 9
12 50	» Տրայ-Ինի »	2 27
1 22	» Մէյտան »	1 47
2 22	» Բունար-Գաչը »	12 42
3 —	ժմ. Գոնեա մկն.	12 —
Երկն.		առտ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԷԿԻՐԻԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 խառն Առտ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՕՂ Կառ. Թ. 121 խառն Իրիկն.
ժ. վ.		ժ. վ.
1 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմ.	11 —
1 44	» Ագ Գունար »	10 18
2 24	» Ալբիւ Քէօյ »	9 46
3 4	» Գէյլիք Ախուր »	8 58
4 9	» Սարիքէօյ »	8 1
4 58	» Գէչէր »	7 4
5 35	» Սասիլէր »	6 27
6 9	» Գէյլիք Քէօփրու »	6 —
7 3	» Բոլաթլի »	5 16
8 21	» Մալի Քէօյ »	3 49
9 15	» Սէնճան Քէօյ »	2 47
10 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2 —
Երկն.		առտ.

ԱԼԱՍԹԱՆՏԻՆ ՔԼՕԹԱՀԷԵ

ԵՐԹ Կառ. ախումբ Թ. 222 խառն Առտ.	Թ. 324 խառն Իրկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. ախումբ Թ. 321 խառն Առտ.	Թ. 323 խառն Իրկն.
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
2 35	12 15	մկն. Ալասեանա ժմ.	2 —	12 5
2 55	1 5	ժմ. Քէօթահիա մկն.	1 40	11 45

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. ախումբ Թ. 422 խառն Առտու	Թ. 424 խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառ. ախումբ Թ. 421 խառն Առտու	Թ. 423 խառն Իրիկն
ժ. վ.	ժ. վ.		ժ. վ.	ժ. վ.
6 30	8 —	մկն. Համիտիէ ժմ.	6 —	7 30
6 48	8 18	ժմ. Ատա-Բազար մկն.	5 42	7 12